

των διέχεεν άπαστράπτων πώς πρὸς τὰ ἔξω διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ παραθύρων.

Οἱ συνδαιτυμόνες εἰσήλθον πάντες ἐν αὐτῷ

Ὁ πανοῦργος Σαμπερζό, ὅστις ᾔθελε νὰ χρησιμοποιοῖσιν ἐπιωφελῶς τὴν ἐν τῇ ἐξοχῇ διαμονήν του, ἐδίσταζε μεταξύ τῆς παιδαγωγοῦ, ἥς οἱ κατὰ νεύοντες ὀφθαλμοὶ ἐτάρασσον αὐτόν, καὶ τῆς κυρίας δὲ Φοντραίλ, ἣν ἐγνώριζεν ὡς φιλάρεσκον.

Ὁ δ' Ἐστρέλ εἶχεν ἤδη καταλάβει τὴν νεαρὰν χήραν, ἥς τὰ εἰσοδήματα ἦσαν λίαν γοητευτικὰ καὶ ἥτις οὐδόλως ἦν δυσειδής : τοῦναντίον.

Ἡ μαρκησία ἔδωκε θέσιν τῷ πιστῷ ἱερεὶ τοῦ Σαιν - Ζιλδὰς δεξιόθεν αὐτῆς. Χάρις δ' εἰς αὐτόν ἡ συνδιαλέξις, διὰ πολλῶν περιστροφῶν κατέληξε τέλος εἰς τοὺς παιδαγωγούς. Ἐπῆνεσε πολὺ τὴν Ναθαλίαν Σιμονὲ διὰ τὴν ἀφωσίωσιν καὶ τὰς καλὰς διαθέσεις τῆς.

Ἡ μαρκησία εἰς μάτην ἐπειράθη ν' ἀλλάξῃ ἀντικείμενον ὁμιλίας.

— Ἀληθῶς, ἠρώτησεν ὁ στρατηγὸς τὴν κυρίαν δὲ Φοντραίλ, τί ἀπέγεινεν ἡ θελκτικὴ παιδαγωγός, τὴν ὁποίαν εἶχατε πρὸ δυο ἡ τριῶν ἐτῶν ;

— Δὲν γνωρίζω, ἀπήντησεν ἡ βραῶν.

Νομίζω ὅτι παραιτήθη τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς καὶ εἶχε δίκαιον.

— Διαβόλε! τί ὠραία κόρη! ἀνέκραξεν ὁ στρατηγός. Πῶς ὠνομάζετο ;

— Ζουάννα Τρελάν.

Ἀποτόμως ἡ δεσποινὶς δὲ Φοντερόζ ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν στρατηγόν. Οἱ Κερανδάλ, τὸ ἐνεθυμείτο, εἶχον συγγενεὺς φέροντας τὸ ὄνομα τοῦτο.

— Τὴν γνωρίζετε ; ἠρώτησεν ἡ ὑποκόμητις τὸν δ' Ἐστρέλ.

— Κάλιστα τὴν εἶδα πολλάκις εἰς τὸ μέγαρον Φοντραίλ. Ἦτο ἀληθῶς ὠραιότατη. Ἀλλ' ἐξηφανίσθη καὶ οὐδεὶς γνωρίζει τί ἐπέγεινε

— Πραδοξόν, εἶπεν ἡ Καικιλία σύν- νους. Πόθεν εἶχεν ἔλθει ;

— Ἐκ τῶν ἀποικίων ἐκ τῆς νήσου τοῦ Βουρβόνου, πιστεύω. Ἦτο κρεολή.

Τὸ δειπνὸν εἶχε τελειώσει, οἱ δὲ συνδαιτυμόνες μετέβησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς

Ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ αὐτῆς ἀπλότῃ ἡ αἴθουσα ἐκείνη τοῦ Σαιν - Ζιλδὰς ἦν θαυμασιὰ τὴν τε κατασκευὴν καὶ τὴν διασκευὴν.

Ὁ στρατηγὸς μὲ τὰς μακρὰς αὐτοῦ κνήμας, τὸ ἰσχυρὸν σῶμα τὸν μισοπόλιον συνεστραμμένον μύστακα καὶ τὸ Πριάπειον ὑπογένειον ἐπλησίασε τὴν παιδαγωγόν.

Ἡ δεσποινὶς Ναθαλία Σιμονέ, ἐκ τοῦ πλησίον ἐξεταζομένη, δὲν ἦν ἀναξία λόγου κατὰκτησις. Ἦν εἰκοσιοκτὼ ἐτῶν, τὸ πολὺ, μὲ κανονικὰ χαρακτηριστικὰ καὶ ἀρκούντως εὐειδής.

[Ἔπεται συνέχεια].

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια)

Ἀλλ' ὁ Ἰννοκέντιος, μὴ λαβὼν ὑπ' ὀψιν τὰς διαμαρτυρίας αὐτοῦ, ἀπήγγειλε τὴν κατὰ τοῦ Φρειδερίκου ἀπόφασιν, ὡς ἀπίστου ὑποτελοῦς τῆς ἐκκλησίας, ὡς παραβιάσαντος τὰς συνθήκας, ὡς ὥμοσε νὰ τηρήσῃ, ὡς βεβήλου, ὡς αἰρετικοῦ κτλ. Κατέληξε δ' εἰπὼν :

Ἐμεῖς λοιπόν, οἵτινες, καίπερ ἀνάξιοι, ἀντιπροσωπεύομεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν ἡμεῖς, πρὸς οὓς, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ἐλέχθη ὅτι: ὅσα ἂν δέσσητε, ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ ἡμεῖς, μετὰ τῶν ἀδελφῶν καρδινάλιων καὶ τῆς ἱερᾶς συνόδου, ἀποφασίζομεν ὅτι ὁ ἡγεμὼν οὗτος κατέστη ἀνάξιος τῆς αὐτοκρατορίας, τῶν τιμῶν καὶ παντὸς ἀξιώματος.

Ὁ Θεός, ἕνεκα τῶν ἀνομιμάτων αὐτοῦ, τὸν ἀποκρούει· οὐδ' ὑποφέρει αὐτὸν αὐτοκράτορα πλέον. Δηλοῦμεν δὲ τοῖς πᾶσιν, ὅτι — ἐπειδὴ καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ ὑπερεπελέονασαν καὶ ὁ Θεὸς τὸν ἀπέκρουσε καὶ τὸν ἐστέρησε παντὸς ἀξιώματος — στεροῦμεν καὶ ἡμεῖς ἐπίσης αὐτὸν παντὸς τοιοῦτου, διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, πάντας δὲ τοὺς ὁμῶσαντας αὐτῷ πίστιν ἀπολύομεν τοῦ δοθέντος ὅρκου, χρώμενοι μάλιστα τῇ ἐξουσίᾳ, ἣν ἔχομεν, ἀπαγορεύομεν αὐτοῖς πᾶσαν περαιτέρω πρὸς αὐτὸν ὑπακοήν, οὐ μόνον ὡς πρὸς αὐτοκράτορα, ἀλλὰ καὶ καθ' οἷον δῆποτε ἄλλον τρόπον ᾗθελεν ἀπαιτήσῃ τοιαύτην, καὶ ἀναθεματίζομεν ἀπὸ τοῦδε πάντα, ὅστις ὑφ' οἰανδήποτε πρόφασιν ᾗθελε τὸν συνδράμῃ κτλ.

Ἀπαγγελλομένης τῆς ἀποφάσεως ταύτης, οἱ καρδινάλιοι ἀνέστρεψαν τὰς δαδὰς, ὡς ἔφερον εἰς σημεῖον ἁρᾶς.

Ὁ Θαδδαῖος τῆς Σουέσσας ἔφυγεν ἀπὸ τῆς συνόδου, πλήττων τὰ στήθη καὶ κρυναλίζων :

— Ἡμέρα ὀργῆς εἶναι αὕτη! . . . ἡμέρα συμφορᾶς καὶ αἵματος! . . .

Ὁ Φρειδερίκος, μαθὼν τὰ γενόμενα, ἀνεπηδῆσεν ὡς μαινόμενος, ἀνακράξας :

— Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Πάπας, ὁ ὁποῖος μοὶ ἔκλεισε τὰς θύρας τῆς συνόδου; Ποῖος εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος ζητεῖ νὰ θέσῃ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στέμματός μου καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου; Ποῖος δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο; Ποῦ εἶναι τὰ κοσμήματά μου; Φέρετέ μοι ἀμέσως τὰ κοσμήματά μου. . .

Καὶ ὅτε ἔφερον αὐτῷ ταῦτα, ἀνοίξας κιβώτιον, ἐν ᾧ ἦσαν διάφορα στέμματα, ἔλαβεν ἐν τούτων καὶ θεὸς αὐτὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του εἶπε :

— Ὡ! δὲν ἀπωλέσθη ἀκόμη! Οὐτε ὁ Πάπας, οὐτε ἡ σύνοδος μοὶ τὸ ἀφῆρεσαν, οὐδὲ θὰ μοὶ τὸ ἀφαιρέσωσι, χωρὶς νὰ στοιχίσῃ αὐτοῖς αἷμα.

Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ Φρειδερίκος οὐδεμιᾶς εὐτυχίας ἀπῆλαυσε πλέον.

Βλέπων ἐξηγριωμένα περὶ αὐτὸν τόσα μίσση, φοβούμενος περὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς του, ἐποίησατο προτάσεις εἰρήνης, τῇ μεσολαβήσει τοῦ ἀγίου Λουδοβίκου καὶ τῆς βασιλίσσης Βιάγκας.

Ὁ Ἰννοκέντιος δὲν ἠρνήθη ἀπολύτως. ἀλλ' ἔθεσεν ὡς ὅρους, ἵνα τὴν μὲν αὐτοκρατορίαν παραδῶσιν εἰς τὸν Κορράδον, τὸ δὲ βασιλεῖον τῆς Σικελίας καὶ Νεαπόλεως εἰς τὸν Ἑρρίκον, ἀμφοτέρους υἱοὺς του, καὶ ὁ Φρειδερίκος ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ.

Ἐνῷ δὲ αἱ διαπραγματεύσεις αὗται διεξήγοντο, ἠγγέλθη εἰς τὴν αὐλὴν ἡ ἐπαναστάσις τῆς Πάρμας.

Ὁ Φρειδερίκος, πᾶσαν ἄλλην παραγκωνίσας φροντίδα, συνεκέντρωσε πᾶσας αὐτοῦ τὰς ἐνεργείας εἰς τὴν ἀνάκτασιν τῆς.

Ἦτο ἡ πόλις αὕτη μεγίστης σπουδαιότητος, διότι ἐτήρει ἀνοικτὴν τὴν μετὰ τῆς Βερώνης, τῆς Γερμανίας, καὶ τῶν κρατῶν τοῦ Ἑλζελίνου δὲ Ρόμανο, ἐνὸς τῶν ἰσχυροτέρων ἀρχηγῶν τῶν ἐν Λομβαρδίᾳ Γιβελλίνων, συγκοινωνίαν. Συναθροίσας πᾶσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις, ἐξεστράτευσεν κατ' αὐτῆς καὶ τὴν ἐπολιόρησεν στενῶς, ἀποκόψας πᾶσαν αὐτῆς μετὰ τῶν περικύρων συγκοινωνίαν. Εἵτα, ἐμπήξας ἐπὶ τῆς κορυφῆς λοφίσκου, μικρὸν τῆς πόλεως ἀπέχοντος, πᾶσαλον, διέταξεν ὅπως καθ' ἐκάστην, ὑπ' αὐτὰ τὰ ὄμματα τῶν πολιορκουμένων, ἀποκόπτονται ἐκεῖ αἱ κεφαλαὶ τεσσάρων πολιτῶν τῆς Πάρμας.

Καίπερ γράφοντες τὴν ἱστορίαν τῶν υἱῶν τοῦ Ἀδάμ, ἀναγκαζόμεθα μετ' ἀπειροῦ θλίψεως νὰ ἐκθέσωμεν σειρὰς ὀλοκλήρους κακουργημάτων, οὐδέποτε ὅμως θὰ ἀποκρύψωμεν καὶ τὰς ὀλίγας ἐκεῖνας πράξεις, αἵτινες δύνανται νὰ περιποιησῶσιν αὐτοῖς τιμὴν.

Οἱ ἐκ τῆς Παυίας σύμμαχοι, οὓς εἶδομεν πάντοτε ἀσπόνδους ἐχθροὺς τῶν Γουέλφων, δὲν ὑπέμειναν βλέποντες τὴν σφαγὴν ἐκείνην καὶ ἐδήλωσαν εἰς τὸν αὐτοκράτορα ὅτι, ἂν μὴ ἔπαυε, θὰ ἀνεχώρουν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, διότι εἶχον ἐκστρατεύσῃ ἐκεῖ ὡς στρατιῶται καὶ οὐχὶ ὡς δῆμιοι.

Ὁ αὐτοκράτωρ, προλαμβάνων τὰ γεγονότα, διέταξε νὰ κτισθῇ πόλις, ἣν ἀπεκάλεσε Νίκην (Vittoria), ὅπως μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Πάρμας μεταφέρῃ εἰς αὐτὴν τοὺς κατοίκους, σκεπτόμενος ἐν τούτοις νὰ διαχειμασθῇ ἐκεῖ.

Τὴν 18 Φεβρουαρίου 1248, οἱ πολιορκούμενοι, μαθόντες ὅτι ὁ Φρειδερίκος εἶχεν ἀπομακρυνθῇ μετὰ πολλῶν τοῦ στρατοπέδου, παραλαβὼν καὶ τοὺς θώρακας του πρὸς θήραν, ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιχειρήσωσιν ἀπληγισμένην ἔφοδον.

* K

Τὴν φορὰν ταύτην, ἡ τύχη ἡνέθησε τοὺς γενναίους. Οἱ αὐτοκρατορικοί, προσβληθέντες αἰφνιδίως, μετὰ μικρὰν ἀντίστασιν, ἔφυγον ἀτάκτως.

Ἡ σφαγὴ ὑπῆρξε μεγίστη.

Ὁ Θαδδαῖος τῆς Σουέσας καὶ ὁ μαρκήσιος Λάνσιος ἐφονεύθησαν ἐπὶ τοῦ πεδίου, ἀγωνιζόμενοι νὰ συγκρατήσωσι τοὺς φεύγοντας. Ἐθσαυρὸς μέγας, καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα περιήλθεν εἰς χεῖρας τῶν νικητῶν.

Ὁ Φρειδερίκος τότε τεταπεινωμένος πλέον ἐζήτηε ἱκετευτικῶς τὴν μετὰ τοῦ Ἰννοκεντίου εἰρήνην, προσφερόμενος ν' ἀπέλθῃ εἰς τοὺς ἀγίους τόπους. Ἀλλ' αἱ ἱκεσίαι αὐτοῦ ἀπερρίφθησαν. Τότε ἐνόησεν ὅ,τι ἔδει νὰ ἐννοήσῃ προηγουμένως, ὅτι δηλαδὴ, ἐνόσφῃ ἦτο ἡττημένος, ὁ Πάπας οὐδέποτε θὰ ἐκάμπετο. Ὁθεν ἐξεοτράτευσεν εἰς Τοσκάνην, ὅπου ἐξηγριωμένος ἐκ τῶν τελευταίων ἀποτυχιῶν του, διέπραξεν ἀνοσίους σφαγὰς.

Ἀλώσας τὸ φρούριον τῆς Καπράγιας, ἐνθα εἶχον καταφύγῃ πολλοὶ τῶν Γουέλφων, ἐπνίξε πάντας τούτους ἐν τῷ ποταμῷ. Μόνον τὸν Ζιγγάνην Βουονδελμόντην ἄφισε ζῶντα, κατὰ φρικτὰς προνόμιον καὶ φρονῶν ὅτι ἐχαρίζετο αὐτῷ, ἀποτυφλώσας καὶ καθεύρας αὐτὸν ἐν Ἀπουλίᾳ. Ἀλλ' ὥσπερ ἐμελλε ν' ἀποτίσῃ ἀμέσως τὴν ποινὴν τῶν τόσων κακουργημάτων του, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐνζιος, μαχόμενος ἐν Φοσσάτῃ κατὰ τῶν Βονωνίων, ἡττήθη καὶ ἡχμαλωτίσθη.

Ὁ δὲ δῆμος τῆς Βονωνίας, οὔτε διὰ παρακλήσεων, οὔτε δι' ἀπειλῶν, ἐπέισθη ν' ἀπολύσῃ αὐτόν. Οὕτως ὁ πρίγκηψ ἔμεινεν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ αἰχμαλωτός, ἀλλὰ βασιλικῆς ἀπολαύων περιποιήσεως, ἐπὶ εἰκοσιδύο ὅλα ἔτη, ἄχρις οὗ ἀπέθανεν.

Ὁ Φρειδερίκος, νέας ποιησάμενος προτάσεις εἰρήνης, αὐθις ἀποκρουσθεὶς, μετέβη εἰς Ἀπουλίαν, ὅπως νέας ἐκστρατείας παρασκευάσῃ· ἀλλ' ὁ θάνατος προκατέλαβεν αὐτόν ἐν τῷ Φλωρεντινῷ, τὴν 13 Δεκεμβρίου 1250. Ὁ Ἰννοκέντιος ἀνήγειρεν εἰς τὴν οἰκουμένην τὸν θάνατον αὐτοῦ ὡς ἐξῆς :

« Ἀγαλλιᾶσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ εὐφρανθήτω ἡ γῆ. Ὁ κεραυνός, δι' οὗ ὁ Θεὸς ἡπέλπει πρὸ πολλοῦ ἡμᾶς, μετεβλήθη διὰ τοῦ θανάτου ἐνὸς ἀνδρός, εἰς δροσερώτατον ζέφυρον καὶ εἰς διακυστὴν δρόσον. »

Η'

Τὸ ἔομα ἐτοῦτο ἀφίσετε, διότι
Καὶ ἔτσι νὰ σταθῇ ἡ ἱστορία
Μπορεῖ, καὶ θάναι καθαρή τὸ ἴδιο.
Τὸ ἔβαλε ὁ Τουρκίνος, καὶ γιὰ τοῦτο
Τὸ ἔβαλε καὶ ἐγώ . . .

(ΟΡΑΝΔΟΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ).

Ἄν ἡ ἀνία τοῦ ἀναγνόντος τὰς ἱστορίας ταύτας ὑπῆρξε τὸ ἥμισυ ἐκείνης, ἣν ἡσθάνθη ἐγὼ συντάξας αὐτάς, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι οἱ ἀνῶτι στίχοι θὰ ἦσαν ἀρμοδιώτερον τοποθετημένοι πρὸ τοῦ ἔκτου κεφαλαίου. Ἐν τούτοις, ἂν τὸ πρᾶγμα ἔχῃ

ὡς εἶπον, διακηρύττω διὰ τοῦ ἐπισημοτέρου τρόπου, ὅτι οἱ ἀνῶτι στίχοι, πρὸς πᾶν νόμιμον ἀποτέλεσμα (ἴνα λαλήσω καὶ ἐγὼ τὴν γλῶσσαν τῶν δικηγόρων) δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐκεῖ τοποθετημένοι· ἂν δὲ ἰσχύωσιν ἡ δοχὴ νὰ μὲ δικαιολογήσωσιν, ἄγνοῶ· ἀλλὰ δὲν βλέπω καὶ τὸν λόγον τοῦ ἐναντίου.

Ἀφοῦ ὠφέλησαν τὸν Ἀριόστον, διατί νὰ μὴ ὠφελήσωσι καὶ ἐμέ; Ἰσως ἀντεῖπῃ τις ὅτι ἐκεῖνος εὐρέθη ἡναγκασμένος ἐκ τοῦ χρονικοῦ τοῦ Τουρκίνου, καὶ ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ ἀπέρριπτε τοὺς μύθους ἐκείνους, ἂν ἐξηρτάτο ἀπ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ἕκαστος, ὅσον ὀλίγον καὶ ἂν ἀνέγνω, δὲν ἄγνοεῖ ὅτι ἡ ἀγαθὴ ἐκείνη ψυχὴ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Τουρκίνου πᾶν ἄλλο ἐσκέπτετο ἢ νὰ διηγῆται μύθους, καὶ ὅτι ὁ ἀλλόκοτος ἐκεῖνος Ἀριόστος ἀπέδιδεν αὐτῷ τὴν ἡμέραν ὅσα ὠνειρεύετο τὴν νύκτα. Καὶ ἀληθῶς, ἂν μὴ εἶχεν οὕτω τὸ πρᾶγμα, διατί ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης, ὁ καρδινάλιος Ἰππόλυτος τῆς Ἑσθης, ἀφοῦ ἀνέγνω τὸ θεῖον ποίημα, εἶπεν αὐτῷ :

— Κύρ Λουδοβίκε, πόθεν ἠρύσθητε αὐταῖς ταῖς παλαύραις ;

Ἐρώτησις, ἥτις ἀπεκάλυψεν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ στιγμῇ ὅλην τὴν εὐφυΐαν τοῦ καρδινάλιου, καὶ ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἀμοιβή, ἣν ὁ κύρ Λουδοβίκος ἔλαβε παρὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου καὶ μεγαλοδωροτάτου οἴκου τῆς Ἑσθης.

Ἀλλ' ἂν καὶ οἱ λόγοι οὗτοι δὲν ἴσχυον πρὸς δικαιολογίαν μου, ἅς μὴ νομίσῃ τις ὅτι δὲν ἔχω προχείρους καὶ πολλοὺς ἄλλους ἔτι, πάντας δὲ σπουδαιότατους.

Ἡδυνάμην ν' ἀναφέρω πρῶτον ἐκεῖνον, ὅστις φαίνεται ὁ ἰσχυρότατος πάντων : — τὴν εὐχαριστήσιν μου : — δεύτερον ὅτι ἡ παρούσα γενεὰ ἀρέσκειται μεγάλως εἰς τὰ βιβλία ἐκείνα, ἅτινα τιτολοφοῦνται *Βιογραφίαι καὶ Ἱστορίαι*. Δὲν εἶπον δ' ἀμέσως *Ἱστορίαι*, διότι σήμερον τὸ βιβλίον δὲν ἀποτελεῖ τὸν τίτλον, ἀλλ' ὁ τίτλος τὸ βιβλίον. . . καὶ ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν πλέον τί εἶναι ἱστορία, χάρις εἰς τὰς πολυτίμους ἐκείνας συλλογὰς τῶν γεγονότων, τῶν φύρδην μίγδην συλλεγομένων ἀπὸ τῶν ἐκεῖθεν τῶν Ἀλπεων καὶ ἐκεῖθεν τῶν θαλασσῶν δημοσιευομένων συγγραμμάτων, κακῶς συναρμολογουμένων, κακῶς τοποθετουμένων καὶ χεῖρον ἔτι ἱστορουμένων· συλλογὰς, αἵτινες καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ἀμαθίαν φθειροῦσι, καθιστῶσαι αὐτὴν ἀνίκανον πρὸς κατάλληλον μόρφωσιν, καὶ ἀλαζόνα διὰ τὰς ἀποκτωμένας ἀσυναρτήτους γνώσεις. Εὐλογημένη ἔστω ἐς αἶψα ἡ γυμνότης τοῦ νοός, ἡ ἐρευνῶσα καὶ δυναμένη πάντοτε νὰ διδάσκειται καταλλήλως, κατηραμένη δὲ ἡ ἀλαζὼν ἀμαθία καὶ οἱ ὑποθάλλοντες αὐτήν!

Ἐπὶ Ἑλισσάβητ τῆς βασιλείσεως τῆς Ἀγγλίας, αἱ δέσποιναι συνεθίζον νὰ περιφέρονται ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, φέρουσαι ἐκ μεταξὺ ἐσθῆτας μετὰ καταπληκτικῆς οὐράς. Νῦν αἱ ψυχαὶ σύρουσι καταπληκτικώτερον ἔτι οὐρὰν ἀμαθίας. Ἐκᾶστη ἐποχὴ ἔχει τὸν συρμόν της.

Ἡ Ἑλισσάβητ διὰ νόμου περιώρισε τὰς

οὐράς τῶν γυναικείων ἐσθῆτων εἰς δύο μόνους πήχεις.

Ἀλλ' ἡ ἀμαθία χλευάζει καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς νομοθέτας, πηδᾷ ὅσον θέλει καὶ ὀρύεται κατὰ βούλησιν, διότι οὔτε εἰρκτὴ ὑπάρχει δυναμένη νὰ τὴν περιορίσῃ, οὔτε ἀστυνομία νὰ τὴν δεσμεύσῃ. Ἀλλ' ἅς παρηγορώμεθα, ἐλπίζοντες ὅτι αὕτη εἶναι ἡ μόνη πληγὴ, ἣν ὁ Θεὸς ἡδόκησε ν' ἀποστείλῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Ἄς παρηγορώμεθα, λέγω, ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἐρυθρά τις θάλασσα περιμένει τὸ σμήνος τῶν φιλολογικῶν ἀκριδῶν¹, αἵτινες προσβάλλουσι τὰς ἀγαθὰς σπορὰς καὶ καταστρέφουσι τοὺς εὐτυχεῖς ἡμῶν ἀγρούς.

Ἄς παρηγορώμεθα ὅτι ὁ ἄηρ τοῦ εὐτυχούς τούτου οὐρανοῦ, τοῦ τόσον εὐνοοῦντος τὰς εὐγενεῖς ἐπιχειρήσεις, θὰ καταστρέψῃ τὰ ἀπειλοῦντα ἡμᾶς παράσιτα φυτὰ.

Τοὺς γέροντας, οἵτινες, — ἐπειδὴ εἶναι ὑποστάθμη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, πορεύονται ἐν βδελυγμίᾳ, κύπτοντες ὑπὸ τὰς μωρίας τοῦ παρόντος, τὴν ἀμαθίαν τοῦ παρελθόντος καὶ τὰς πτωχαλαζονίας ἀμφοτέρων τῶν αἰώνων, — τοὺς γέροντας, λέγω, ἀπειλεῖ ἡ ἀσθένεια ἢ εὐεργετικώτερος ἔτι ὁ θάνατος.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι πάντες οἱ γέροντες τοιοῦτοι, — καὶ ἐκ τῶν νέων οὐδεὶς σχεδόν. Ἀγνότατοι τὴν ψυχὴν, ἔχοντες τὸ αἰσθημα, ὅπερ ἀνυψοῦται ἐνώπιον τῶν παραστάσεων τοῦ ὠραίου, ἀμιλλῶνται προθύμως ἀμιλλαν μεγαλείου καὶ δόξης, ἀσχολοῦνται περὶ ἔργα ἐπαινετὰ καὶ διατηροῦσιν ἄθικτον τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην τῆς γνώσεως, ἣν οἱ μεγάλοι ἡμῶν προπάτορες ἐκληροδότησαν ἡμῖν.

Τιμὴ! τιμὴ εἰς τοὺς μεγαθύμους, οἵτινες ζῶσιν ἐν ταῖς ὄνειροπολίαις τῆς ἀθανασίας. Τὸ πῦρ τῆς ἐπιστήμης εἶναι ὡς τὸ τῆς Ἑσθίας μικρόν, ἀλλ' αἰώνιον, διατηρούμενον ὑπὸ ἀγνῶν χειρῶν.

« Διατάσσομεν ὅπως ὁ Κορράδος, ἐκλεκτὸς βασιλεὺς τῶν Ρωμαίων, κληρονόμος τοῦ βασιλείου τῆς Ἱερουσαλήμ, παμφίλτατος δ' ἡμέτερος υἱός, διαδεχθῇ ἡμᾶς ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ἐτέρᾳ ἐξουσίᾳ, καθ' οἷον δὴποτε τρόπον ἀποκτηθείσῃ, ἰδίως ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Σικελίας. Τοῦτον, ἂν ἀποθάνῃ ἄτεκνος, θέλομεν νὰ διαδεχθῇ ὁ υἱὸς ἡμῶν Ἑρρίκος, καὶ τοῦτον — ἂν ἀποθάνῃ ἐπίσης ἄτεκνος — ὁ υἱὸς ἡμῶν Μαμφρέδης.

Τοῦ ρηθέντος Κορράδου, διαμένοντος ἐν Γερμανίᾳ, ἡ ὅπου δὴποτε ἐκτὸς τοῦ βασιλείου, ἔστω τοποτηρητὴς ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἰδίως ἐν Σικελίᾳ, ὁ Μαμφρέδης, εἰς δὲν παρέχομεν πᾶσαν ἐξουσίαν νὰ πράττῃ πανθ' ὅσα καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ πράξωμεν, ἥτοι : νὰ παραχωρῇ γαίαν, φρούρια, φέουδα καὶ ἀξιώματα, νὰ συνδέῃ συγγενείας κτλ. κτλ. πλὴν τῶν ἀρχαίων κτημάτων τοῦ στέμματος, — ὁ δὲ Κορράδος, ὁ Ἑρρίκος καὶ οἱ κληρονόμοι

1. Καὶ μετέβαλε Κύριος ἀνεμὸν ἀπὸ θαλάσσης σφοδροῦ καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀκριδα καὶ ἔβαλεν αὐτὴν εἰς Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. (Ἐξοδος 1,19).

των, καὶ θεωρῶσι τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγόμενα ὡς καλῶς ἔχοντα καὶ νὰ ἐπικυρῶσιν αὐτά.

• Πρὸς δέ, παραχωροῦμεν ὀριστικῶς εἰς τὸν ρηθέντα Μαμπρέδην τὸ πριγκηπάτον τοῦ Τάραντος, τοῦ Πόρτο-Ροσίτου ἄχρι τῶν πηγῶν τοῦ ποταμοῦ Βρανδάνου, ἐπίσης καὶ τὰς κομητείας τοῦ Μοντεσκαλιόζου, τοῦ Τρικαρίκου καὶ τῆς Γραβίνας, τὰς ἐκτεινομένας ἀπὸ τοῦ Βάρι ἄχρι τοῦ Παλινούρου, καὶ ἀπὸ τοῦ Παλινούρου ἄχρι τοῦ Πόρτο-Ροσίτου.

• Παραχωροῦμεν αὐτῷ προσέτι τὴν κομητείαν τοῦ Μόντε-Σάντ-Αγγιολο μεθ' ὧν τῶν τίτλων αὐτῆς, τιμῶν, δικαιοματίων, κωμῶν, γαιῶν, φρουρίων, ἐπαύλεων καὶ ἐξαρτημάτων. Ἐπικυροῦμεν δ' ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ πᾶσαν ἄλλην κτῆσιν, ἣν ἡ Ἡμετέρα Μεγαλειότης παρεχώρησεν αὐτῷ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ, ὑπὸ τὸν ὄρον ν' ἀναγνωρίζῃ τὸν Κορράδον ὑπέρτατον αὐτοῦ κύριον κτλ'.

Αὕτη ἦτο ἡ θέλησις τοῦ αὐτοκράτορος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς διαθήκης αὐτοῦ, ἣν ἐπιμελεῖς τινὲς ἱστορικοὶ ἀναφέρουσιν· ἀλλὰ δὲν ἦτο καὶ ἡ τοῦ Πάπα Ἰννοκεντίου.

Εἶδομεν ὅτι ἅπανα ἡ τῶν προκατόχων τούτου πολιτικὴ συνίστατο εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς τῶν Γερμανῶν αὐτοκρατορίων ἐν Ἰταλίᾳ ἐξουσίας, καὶ ὅτι ἡ ρωμαϊκὴ αὐλὴ, μὴ δυνηθεῖσα νὰ παρακωλύσῃ τὸν οἶκον τῆς Σοηβίας ἀπὸ τῆς, διὰ τοῦ γάμου τῆς Κωνσταντίας μετὰ τοῦ Ἑρρίκου, ἀποκτήσεως τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, πᾶσαν κατέβαλλε προσπάθειαν ὅπως ματαιώσῃ τὴν ἐν τῷ βασιλείῳ τούτῳ ἐδραῖωσιν τοῦ αὐτοκράτορος, παρακωλύουσα τὴν ἐν χερσὶ τούτου συγκέντρωσιν τῶν δύο ἐξουσιῶν. Αὕτη δ' ἦτο ἡ ὁδός, ἣν ἐβάδιζε καὶ ὁ Ἰννοκέντιος.

Φίλος ἰσχυρός, γείτων καὶ δυνάμενος ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ σὲ καταστρέψῃ, εἶναι πολλῷ κινδυνωδέστερος ἐχθροῦ μεμακρυσμένου, καθ' οὗ δύνασαι νὰ ἀντεπεξέλθῃς μετὰ τινος ἐλπίδος ἐπιτυχίας.

Ὁ Ἰννοκέντιος, ἀνὴρ συνετὸς καὶ μερίστην ἔχων τῶν τοῦ κόσμου πείραν, ὑπεδαύλισε τὴν ἀπληστίαν τῶν Νεαπολιτανῶν βαρόνων. Ἐκαστος τούτων, ἐλπίζων νὰ καταστῇ ἀπόλυτος δεσπότης, ἐξήγειρε τοὺς λαοὺς κολακεύων αὐτούς, κατὰ τὴν παλαιὰν μέθοδον, διὰ τοῦ θελητικοῦ τῆς ἐλευθερίας ὀνόματος, καὶ λέγων ὅτι ἔδει νὰ φονεῖται ὁ τύραννος καὶ νὰ καθαρισθῇ τὸ βασίλειον ἀπὸ τῶν βαρβάρων, — ἐνῶ ὁ Μαμπρέδης παρώτρυνεν αὐτούς νὰ μείνωσι πιστοί, ἐξαίρων τὰς ἐπολαύσεις τῆς πίστεως καὶ ἀποκαλῶν ἡπαναστάτας τοὺς ἐχθρούς του. Ἐν ταῖς ἐξεγέρσεσι, τὰ ὀνόματα τοῦ ἐπαναστάτου καὶ τοῦ τυράννου οὐδεμίαν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἔχουσι σημασίαν καὶ οὐδὲν ἡθικὸν ἀντιπροσπεύουσιν ἐν τῷ πνεύματι τῶν αἰῶν, περιμένουσι δὲ τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν μαχῶν. Τότε ἱ ἀνθρώποι βλέποντες τὰς καθερίζεις, τὰς ἐξορίας, τὰς κεκομμένας καὶ ἐπὶ τῶν τασσάων ἐμπεπηγμένας κεφαλὰς, ἔνεκα

τῆς ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ αὐτῶν ὑπαρχούσης ἑκπαλαὶ μετὰ τοῦ ποινῆς καὶ ἐγκλήματος ἀδελφότητος, χωρὶς νὰ ἐρευνήσωσι περαιτέρω, ἀποδίδουσι τὸ ἄδικον εἰς τοὺς ἡττηθέντας.

Ἡ ἀποδοκιμασία παρακολουθεῖ τὸν ἀποχωρήσαντα, ἐνῶ ἡ ἀτιμία τοῦ ἄλλου ἐξαγνίζεται ἐν τῇ νίκῃ.

[Ἐπεταῖ συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

Εἰς τὸ προσέχεις:

Γ Α Μ Ο Ι Χ Ρ Υ Σ Ο Ι

Ἀθηναῖκα ἀπρόοπτα.

ΠΑΥΛΟΥ ΛΙΝΔΑΟ

ΕΛΕΝΗ ΓΙΟΥΓΚ

[Τέλος]

ΙΓ'

• Κάννες, (*Alpes maritimes*).

• 3 Ἰανουαρίου 1881.

• Ἀγαπητὲ Ἐξάδελφε!

• Κλινῆρης χαράσσω μετὰ κόπου τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς· μόνον δι' ἐν πρῶγμα δύναμαι νὰ σὲ καθησυχάσω: τὸ προσκλητήριόν σου ἦτο ἀντάξιον ἐκείνης, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐνεπιστεύθην· μὴ μὲ ἐρωτᾷς ὅμως ποία εἶνε ὁρκος φοβερός μὲ ἐμποδίζει νὰ ὁμιλήσω, καὶ ἔπειτα, ὅταν τις εἶνε τόσῳ σοβαρῶς ἀσθενής, ὡς ἐγώ, πρέπει νὰ φυλάττῃ τοὺς ὁρκούς του· σοὶ γράφω μόνον ὅτι, ἂν τὴν ἐγνωρίζεις, θὰ τὴν μετεχειρίζεσο μετ' ἰσῆς πρὸς ἐμὲ ἀγάπης καὶ φιλίας. Παύω, διότι καὶ νὰ γράφω ἀκόμη τὸ κάμνω παρὰ τὰς διαταγὰς τοῦ ἱατροῦ.

• Χαῖρε.

Ἡ ἀγαπῶσα σε καὶ δεινῶς πάσχουσα ἐξαδέλφη

Ἀγγελικὴ Πρετίνα.

• Πρὸς τὴν αὐτοῦ ἐξοχότητα τὸν πριγκηπα

• Ριχάρδον τῆς Λοεμβούργης.

• Εἰς Λοεμβούργην.

ΙΖ'

• Βερολίνον τῇ 23 Φεβρουαρίου 1881.

• Ἀγαπητῇ μοι Ἀγγελικῇ.

• Διατί δὲν μοὶ ἀπήντησες εἰς τὴν ἐπιστολήν μου τῆς 25 Δεκεμβρίου; καὶ ἀφοῦ μοὶ ἔστειλες τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν σοὶ ἔγραψεν ὁ Ριχάρδος, διατί δὲν ἔγραφες καὶ σὺ μίαν λέξιν ἐν ὑστερογράφῳ; μήπως εἶσαι ἀσχημα. Σὲ παρακαλῶ πολὺ, γράψε μου τάχιστα περὶ τῆς υγείας σου! γνωρίζεις πόσον σὲ ἀγαπῶ καὶ ἐπομένως πόσον ἀνησυχῶ. Ἀχ! ἂν ἡδυνάμην νὰ σὲ βοηθήσω, νὰ σοὺ δώσω τὴν ζωὴν μου, ἢ

ὁποία μοὶ εἶνε βάρος πλέον, θὰ ἦσο εὐτυχὴς διὰ τοῦτο.

• Γράψε μου γρήγορα εἰς Μόναχον Poste-Restante.

• Τὴν ἀπόφασιν, περὶ ἧς σοὶ ἔγραψον ἐν τῇ προηγουμένῃ ἐπιστολῇ μου, τὴν ἔλαβον ὀριστικῶς πλέον· τὴν 26 ἀναχωρῶ.

• Μετὰ τὴν πολυθρύλλητον ἐκείνην ἐσπέραν, ἦλθον εἰς Βερολίνον καὶ διηλθον τὰς ἐορτάς. Ἀφοῦ δὲ ἀπέλυσα τὴν θαλαμηπόλον μου καὶ μετὰ λύπης ἀπεχαιρέτισα τὴν κυρίαν Ταγματάρχου, ἀπῆλθον λέγουσα ὅτι ἀναχωρῶ δι' Ἀμερικὴν· ὅλοι τὸ ἐπίστευσαν, πράγματι ὅμως ἐφθασα μόνον μέχρι Λονδίνου, ἐκεῖθεν ἀπέσυρον ἐκ τῆς τραπέζης τὰ χρήματά μου καὶ ἐπανῆλθον ἐδῶ, ἄγνωστος, κατοικῶ δὲ εἰς τὸ Μεγάλον Ξενοδοχεῖον. Μετὰ κόπου πολλοῦ ὅμως κατάρθωσα νὰ διορθώσω τὰς ὑποθέσεις μου.

• Τὴν περιουσίαν μου διήρεσα εἰς τρία ἴσα μέρη, τὰ δύο τὰ ἐδώρησα εἰς εὐεργετικὰ Καταστήματα τῆς πατρίδος μου Πολωνίας καὶ εἰς τὴν δευτέραν μου πατρίδα τὴν Γερμανίαν, τὸ δὲ ἕτερον τρίτον τὸ ἀφιέρωσα εἰς τὴν μονήν, ἥτις μέλει νὰ μὲ περικλείσῃ. Τὰ δὲ κοσμήματά μου διὰ συμβολαίου τὰ ἄφησα εἰς σέ, ἡ εἰς τοὺς κληρονόμους σου· μετ' ὀλίγον θὰ σοὶ γνωστοποιήσουν νὰ παραλάβῃς ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τὰ τρία κιβώτια τὰ περιέχοντα τὰ οἰκογενειακά μου κοσμήματα.

• Μόνον ὁ ἐβέννινος ἐκεῖνος σταυρὸς λείπει αὐτὸν τὸν ἐκράτησα καὶ θὰ τὸν φέρω μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου· εἶνε ἐνθύμιον τῆς μητρός μου. Ἐπίσης λείπει καὶ τὸ προσευχητήριόν της, τὸ ὁποῖον ἐδώρησα.

• Τίποτε δὲν μοὶ ἔμεινεν, ἀλλ' οὔτε ἔχω καὶ ἀνάγκην τινός· ἐπὶ ὧρας ὀλοκλήρους ἐσκέφθην τί πράττω, Ἀγγελικῇ, ἀλλ' αἰσθάνομαι ὅτι δὲν θὰ μετανοήσω. Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐγκαταλείψω αὐτὸν τὸν ἄχαρι, τοῦλάχιστον δι' ἐμέ, κόσμον· μετὰ τοῦ ἐμοῦ καὶ τῆς μόνης εὐτυχίας, ἥτις δι' ἐμὲ ἀνέτειλε, παρενέβη πρόσκομμα: ἡ φοβερὰ ἁμαρτία ἄλλου, καὶ παντοῦ τὴν συναντῶ φοβεράν. Τί πταίω; Εἶμαι θῦμα...

• Καὶ τί μὲ ὠφέλησεν ἔάν, χάρις εἰς τὸν αὐτοκράτορα, μοὶ ἐπετράπη νὰ φέρω τὸ κοινὸν ὄνομα τῆς Ἑλένης Γιούγκ; Ἡ ζωὴ μου ἦτο μυστήριον καὶ προεκάλει τὴν κοινὴν περιεργίαν. Πάντοτε δὲ ἔτρεμα μήπως ἀκουσίως μου γεννηθῇ αἰτία νὰ γνωσθῇ ἡ καταγωγὴ μου καὶ ἀποκαλυφθῇ τὸ μυστικόν μου. Οὕτω νῦν δόκησεν ὁ Θεός, ἡ ἁμαρτία τοῦ πατρός μου νὰ κρέμαται αἰωνίως ὡς δαμόκλειον ξίφος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου. Ὑποκύπτω λοιπὸν καὶ ὑποφέρω.

• Ὑπομένω χωρὶς λύπην τὸ πεπρωμένον, ἄλλως τε δὲν εἶμαι καὶ ἀχάριστος. Ὑπῆρξαν καὶ δι' ἐμὲ ὀλίγαι ἡμέραι εὐτυχίας. Σήμερον τὸ πρῶν, ἐπειδὴ πλησιάζει ὁ καιρὸς, καθ' ὃν θὰ εἰσέλθω εἰς τὴν μονήν, ἐξωμολογήθην· τίποτε δὲν ἀπέκρυψα εἰς τὸν μελίχιον πνευματικόν μου. Ἀχ, τότε μόνον ἐνθυμήθην τὴν ἀγνὴν νεότητά μου, τὴν μητέρα μου, τὴν δυστυχῆ, καὶ ἔκλαυσα... ἐνθυμήθην καὶ... ἀλλὰ